

Our Write Us Today
ADVERTISING
RATES are
REASONABLE....

GLAS NARODA

Liš slovenskih delavcev v Ameriki.

TELEPHONE: CHelsea 3-1242

Entered as Second Class Matter September 21st, 1903 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3rd, 1879.

No. 60. — Štev. 60.

NEW YORK, WEDNESDAY, MARCH 13, 1940 — SREDA, 13. MARCA, 1940

Volume XLVIII. — Letnik XLVIII.

2c NA DAN DOBIVATE
"GLAS NARODA"
PO POŠTI NARAVNOST NA
SVOJ DOM (izredni modeli in
praznikov).
ZA \$6.— NA LETO NAD 300 IZDAJ

MIR SKLENJEN

Finci so se uklonili ruskim zahtevam

Mirovno pogodbo mora še potrditi finski parlament

MOSKVA, Rusija, 13. marca. — Rusija in Finska ste danes zjutraj ob 2.30 podpisali mir. Sovražnosti so bile končane ob 11. dopoldne. Po mirovni pogodbi se obe armadi do 10 dopoldne v petek, 15. marca, umaknete na novo rusko-finsko mejo, takoj nato pa se bodo pričela pogajanja za trgovsko pogodbo.

Mirovno pogodbo so podpisali za Rusijo: vnajni komisar Vjačeslav M. Molotov, komunistični voditelj v Leningradu Andrej A. Zdanov in brigadni poveljnik Aleksander M. Vasilevski, za Finsko pa ministrski predsednik Risto Ryti, Juho K. Paasikivi, general Karl Rudolf Walden in dr. Vaino Voionmaa.

Finska je Rusiji odstopila vso Karelijsko ožino z Viipurijem in celo obrežje Ladoškega jezera; polotoka Ribači in Sredni ob Severnem ledenem morju ter del vzhodne Finske. Finska daje tudi Rusiji za 30 let v najem otok Hangoe proti letnemu plačilu 8.000.000 finskih mark. Na otoku bo Rusija imela mornariško oporišče.

PREVOZ BLAGA NA NORVEŠKO BREZ CARINE

Finska se je zavezala, da v Severnem ledenem morju ne bo imela nobene bojne ladje, ne podmornic in ne aeroplanov, razun majhno silo za obrežno stražo. Rusija bo umaknila svoje čete iz Potsama, toda bo dobila pravico za prevoz blaga brez vsake carine skozi Finsko na Norveško in iz Norveške.

POGODBA MORA POTRDI PARLAMENT

Četudi je bila pogodba v Moskvi podpisana, je po določbi finske ustave potrebno, da pogodbo odobri parlament.

MIROVNI POGOJI SO ZELO TEŽKI

STOCKOLM, Švedska, 13. marca. — Vsakdo v Stockholmu je prepričan, da bo dano povelje, da so vstavljeni boji na obeh straneh Mannerheimove črte in da bo rusko-finska vojna končana, toda pod pogoji, ki pomenijo hud vdarec za Finsko, pa tudi za zaveznike.

Viri, ki so dosedaj natančno poročali dogodke, pravijo, da je pogodba že podpisana in da so pogoji mnogo hujši, kot pa so bili jeseni, ko je šla Finska rajše v vojno kot pa bi jih izpolnila.

ARMADA ZA POMOČ FINCEM

PARIZ, Francija, 13. marca. — Ministrski predsednik Edouard Daladier je v poslanski zbornici naznanil, da se že od 26. februarja nahaja v nekem pristanišču 50.000 francoskih vojakov, da se v spremstvu angleških bojnih ladij odpeljejo Fincem na pomoč, ako bi finska vlada prosila zaveznike za vojaško pomoč.

Finska pa ni prosila vojaške pomoči, ker ni hotela, da bi Finska postala bojno polje.

Sovjetski špijon aretiran

Na Kubi je baje nad osemdeset tisoč inozemcev, ki skušajo priti v Združene države.

MIAMI, Fla., 12. marca. — Tukajšnji "Herald" poroča, da so v bližini Washingtona aretirali nevarnega ruskega špijona, katerega bo kongresnik Dies najbrž že v petek zaslišal pred odborom, ki preiskuje neameriške delavnosti.

Dies se nahaja v Miami Beach, ker so mu člani Ameriške legije sporočili, da je na Kubi najmanj osemdeset tisoč inozemcev, ki skušajo na ta ali eni način do peti v Združene države.

"Herald" dostavlja, da je aretirani Rus načelnik pododdelka sovjetske špijonažne službe, da je došel preko Kube v Miami ter da je tudi nekaterim svojim tovarišem omogočil prihod v deželo.

Aretirane je podal natančno poročilo o svojem delovanju v Združenih državah.

Dies se je posvetoval s agentoma Ameriške legije Jamesom Barneyem in F. Baileyem ter pozneje rekel: — Rad bi vedel, kje je tista luknja v meji, skozi katero vtihotapljaajo inozemci.

Dies se bo podal jutri v Washington.

Iz Kapitola:

Omejeitev FBI

WASHINGTON, D. C., 12. marca. — Neodvisni senator Norris iz Nebraskje je pisal včeraj generalnemu pravdniku Jacksonu, da potrebuje Federal Bureau of Investigation (FBI) sicer močno roko, da pa ne sme segati izven svojega delokroga. Norrisu so baje znani slučajji, ko so uradniki justičnega departamenta mučili aretirance, hoteč izsiliti iz njih priznanje.

Predsednik se prehladil

WASHINGTON, D. C., 12. marca. — Predsednik Roosevelt se je močno prehladil in ne sme zapustiti svojega doma. Zdravniki so mu naročili, naj nekaj dni ne sprejme nobenega obiskovalca.

NAROČITE SLOVENSKO - AMERIŠKI KOLEDAR ZA 1940. — 160 STRAN ZANIMIVOSTI. STANE VAS SAMO 50 CENTOV. — V Združenih državah lahko pošljete znanke po 2 oz. po 3 cente.

Hladnokrven morilec

Policistu je povsem mirno priznal, da je umoril svojo ljubico. — Pravi, da ga je hotela napasti.

Ko je v ponedeljek zjutraj patroliral policist Louis Sbarbora po Amsterdam Avenue v New Yorku, se mu je približal njegov stari znanec, 46 letni Louis Grondino, porter v Harlem bolnišnici, in mu rekel:

— Je mraz, kaj ne? Sinoči sem bil v Poughkeepsie, kjer je naša organizacija priredila veliko zabavo. Prav dobro smo se imeli. Veš kaj, Louis, stopi z menoj v moje stanovanje. Neko dekle je gori. Se mi zdi, da sem jo umoril...

Šla sta v stanovanje, kjer je ležala na tleh 23 letna Elaine Rossi. Na glavi je imela dve globoki rani in eno na vratu.

Grondino je policistu povsem mirno pripovedoval: — Žnjo sem se seznanil pred šestimi meseci. Povsem slučajno. Na cesti sem jo ogovoril, pa je šla z menoj. Potem jo

prihajala vsak teden dvakrat ali trikrat. Včeraj zjutraj je bila presneto slabe volje. Zmize je pograbila nož in plnila k meni. Jaz pa vzamem onole sekirico in sam ne vem, kako se je zgodilo — kar naenkrat je bila na tleh. Se mi je kot zdelo, da sem jo do smrti.

Policist in Grondino sta se odpravila proti policijski postaji.

Medpotoma mu je morilec povedal, da je pustil dekleta na tleh in šel delat. Zvečer se je udeležil zabave v Poughkeepsie.

— Na vse skupaj sem bil že čisto pozabil, — je dejal policistu, — ko sem pa tebe zagledal, se mi je zdelo, da je najbolje, če ti povem. Nameraval sem že stlačiti njeno truplo v sod in ga kam odpeljati, pa sem se premislil...

TURČIJA POKLICALA SVOJE POSLANIKE

LONDON, Anglija, 13. marca. — Renterjeva časnikarska agentura naznanja, da je Turčija poklicala v Ankaru na posvetovanje glave mednarodnega položaja svoje poslanike iz Rima, Moskve, Bukarešte in Sofije.

NA ZAPADNI FRONTI

Vrhovni poveljnik angleških čet v Franciji, viscount Gort, spremlja francoskega predsednika Lebruna ob priliki njegovega obiska angleškega dela zapadne fronte.

RUSKE OBLASTI IZPRAZNUJEJO BATUM

Ankara, Turčija, 13. marca. — Rusi pošiljajo žene in otroke iz Batuma, ki je pristanišče za petrolej ob Crnem morju. Batum se nahaja blizu turške meje in ga morejo doseči turški topovi.

V slučaju vojne med Rusijo in Turčijo bi zavezniki takoj izvedli na Batum zračni napad.

Na obeh straneh meje je le malo vojakov, kajti tako Rusija, kot Turčija se hočejo ogniti vsakemu obmejnemu spopadu.

SLABOUMNI ZADAVIL TRI TOVARIŠE

SALEM, Oregon, 12. marca. — V tukajšnji državni bolnišnici se je završila pretresljiva žaloigra.

Neki slaboumni bolnik je ponoči zadavil svoje tri tovariše. Zjutraj so ga našli sedečega poleg trupel. Smejal se je in se ni zavedal, kaj je storil. Superintendent J. C. Evans je rekel, da se je vse skoro neslišno in mirno završilo.

Dr. Evans je tudi priznal, da je bolnišnica prenapolnjena in da manjka bolniških strežnikov. Morilec bodo poslali v zavod za slaboumne zločince. V bolnišnici se je nahajal že štiri leta vsled posledice spalne bolezni. Zadnje čase se je skoro povsem normalno obnašal.

Angleži proti Indijcem

BOMBAY, Indija, 12. marca. — Angleške oblasti so aretirale tri stavkarske voditelje, člana Girni Kamgar (Rdeča zastava) unije, ker so baje širili protivojno propagando.

Rojake prosimo, k o
pošljejo za naročnino,
da se poslužujejo —
UNITED STATES
osiroma
CANADIAN
POSTAL MONEY
ORDER,
ako je vam le priročno

Kratke dnevne vesti

Sneg v newyorški državi

ALBANY, N. Y., 12. marca. — Zapadni del države New York je obiskal snežni vihar, ki je divjal z naglico 35 milj na uro. Snežilo je v Erie, Onondagi, Herkimeru, Seneci in Onondagi. Promet po državnih cestah je zelo otežkočen. Toplota je kazal dvajset stopinj nad ničlo.

Mlada prospektorja

LAKELAND, Fla., 12. marca. — Prejšnji teden so podri na obrežju staro kolibo, v kateri je prejšnji lastnik prodajal časopise. Neki dvanaletni deček je našel v bližini par centov. Šel je domov po lopato, sito in po desetletno sestro. On je prekopaval pesek, ona ga je pa sejala. V kratkem času se jima je nabralo v situ za pet dolarjev drobiža.

Na mlade ima piko

MOUNTAIN VIEW, Cal., 11. marca. — Včeraj se je tukaj poročil 67 letni James Shelton z 18 letno Deltio Palmer. Poroki sta oba izjavila, da sta "zelo, zelo srečna."

Shelton se je začel zanimati za dekleta, ko so se pred 14 meseci priselili njeni starši v njegovo bližino. Nevestin oče in mati sta bila pri poroki navzoča. Poročil ju je mirovni sodnik, nakar sta se podala v poročno potovanje.

To je že drugi Sheltonov zakon. Leta 1924 se je poročil z neko štirinajstletno deklico, toda zakon je bil po par tedih ločen.

Škofovo darilo Vatikanu

VATIKANSKO MESTO, 12. marca. — Newyorški škof Spellman je poslal sem več zabojev mila. Papeža je obvestil, da je pripravljen poslati tudi razne druge potrebščine, ki jih manjka papeževi državi.

Smrt starega veterana

MANILA, Filipini, 12. marca. — Tukaj je umrl 75 letni Newyorčan Louis Wagner, ki se je bojeval pod admiralom Deweyem v bitki pri Manila Bay.

Nezaposlenost v New Jersey

TRENTON, N. J., 12. marca. — New Jersey Council objavlja imena raznih tvrdk, ki bodo spomladi povečale svojo delavnost. Če je verjeti raznim napovedim, bo dobilo veliko število nezaposlenih delavcev. Precej tovarn se je preselilo iz New Yorka v New Jersey, ker je v tej državi najemnina dosti cenejša in davki niso tako visoki.

Sin ustrelil očeta

BURLINGAME, Cal., 12. marca. — 22 letni ambulancijski voznik George Steed je naznanil policiji, da je v prepiru ustrelil svojega očeta. Zadnje mesece je oče skoro neprestano pil ter ni hotel skrbeti za svojo družino.

Družinska žaloigra

BROAD BROOK, Conn., 11. marca. — 42 letna Mrs. Adam Eaglowich je usmrtila svoji dve hčerki, nato si pa prerezala z britvijo vrat.

Svojo desetletno hčerko Doris je utopila v kopalni banji. 23letno Anno, ki je bila zaposlena v pisarni neke tukajšnje tovarne, je pa napadla najprej z britvijo, nato jo je pa zabodla s kuhinjskim nožem.

Nesrečno mater, ki je storila svoj grozen čin v blaznosti, so pozneje našli v kopalni banji s prerezanim vratom. Odvedli so jo v bolnišnico, kjer je pa po par urah izdihnila.

Zveza avstrijskih beguncev

LONDON, Anglija, 12. marca. — Avstrijski begunci in izgnanci so ustanovili tukaj zvezo, čije namen je propagirati obnovo Avstrije.

Mirne volitve v Boliviji

LA PAZ, Bolivija, 11. marca. — Danes so se vršile v Boliviji volitve, ki jih je odredil provizorični predsednik C. Quntanilla, kateri hoče baje uvesti ustavno vladno.

Volitve so po južnoameriških republikah običajno zelo burne, in največkrat v zvezi s prelivanjem krvi, dočim so se volitve v Boliviji povsem mirno završile.

"GLAS NARODA"

(VOICE OF THE PEOPLE)

Owned and Published by Slovene Publishing Company, (A Corporation).
Frank Sakser, President; J. Lupsha, Sec. — Place of business of the corporation and addresses of above officers: 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.

47th Year

"Glas Naroda" is issued every day except Sundays and holidays. — Subscription Yearly \$6.— Advertisement on Agreement.

Za celo leto velja list za Ameriko in Kanado \$6.—; za pol leta \$3.—; za četrt leta \$1.50.— Za New York za celo leto \$7.—; za pol leta \$3.50.—; za četrt leta \$1.75.—; za inozemstvo za celo leto \$7.—; za pol leta \$3.50.—

"GLAS NARODA" IZHAJA VSAKI DAN IZVEMŠI NEDELJE IN PRAZNIKOV

"GLAS NARODA," 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.
Telephone: CHelsea 3-1242

POMAGAJTE nam IZBOLJŠATI

LIST a tam, da imate vedno VNAPREJ plačano naročnino. Časopis mora odgovorjati potrebi časa. Vsak cent prihranjen pri tiskarstvu, je namenjen za IZBOLJŠANJE LISTA.

NLRB

Wagnerjeva delavska postava, ki je bila uveljavljena leta 1935, daje že dalj časa povod ostrim kritikom. Očitajo ji nedoslednost, pristranost in razne druge pogoške. Ker je bilo teh kritik čedalje več, je poslanska zbornica lanskega julija imenovala odbor, sestojec iz petih članov, ki naj postavijo oziroma njeno izvajanje natančno preišče. Temu preiskovalnemu odboru načeljuje kongresnik Howard W. Smith iz Virginije.

Izvedba Wagnerjeve postave je poverjena delavskemu uradu (National Labor Relations Board).

Preiskovalni odbor je zaslusal celo vrsto prič glede poslovanja tega urada.

Priče so obdolžile Delavski urad, da ima napram delodajalcem gotove neupravičene predsodke, da je naklonjen Ameriški delavski federaciji oziroma Kongresu za industrijsko organizacijo ter da igra istočasno vlogo "tožitelja, sodnika in vršilca postave."

Nastopile so pa tudi priče, ki so zagovarjale Delavski urad ter na podlagi statističnih podatkov glede razsodb skušale dokazati njegovo nepristranost. Opozarjale so tudi na preobličje dela, ki ga mora vršiti Delavski urad. Iz za ustanovitve po do 1. februarja tek očega leta se je bavil s 25,968 slučaji, tikajočimi se 5,805,699 delavcev.

Dasi se zasliševanja še vedno vrše, je Smithov odbor prejšnji teden predložil zbornici svoje priporočilo.

V razmerju 3 proti 2 je priporočil enoinvajset izprememb v delavski postavi.

Najvažnejše med njimi so naslednje:

Ustanovi naj se nov Delavski urad (NLRB), ki bo vršil vlogo sodnika; s pritožbami in eksekucijami naj bi se bavil nov administrator;

Delavski urad mora vpoštovati zahtevo delodajalca glede volitev, ki naj določijo, katera izmed dveh konkurenčnih unij naj vodi kolektivna pogajanja;

Delavski urad ne sme uvesti akcije za kolektivna pogajanja, dokler mu tega ne naroče delavci oziroma delodajalec;

delodajalec ima pravico razpravljati z delavci o delavskih problemih, nanje pa seveda ne sme izvajati nobenega pritiska;

Noben delodajalec ne sme biti prisiljen plačati za več kot za šest mesecev zaostale plače;

delavci, ki zagreši nasilje ali namenoma poškoduje gospodarstvo lastnino, ne more biti sprejeti nazaj na delo.

Dva izmed petih članov Smithovega odbora se ne strinjata s tem poročilom ter pravita, da so predlagani amendamenti v nasprotju s principi, cilji in nameni Wagnerjeve postave.

Predloga, vsebujoča amendamente, je bila izročena zborničnemu delavskemu odboru, ki je bil spočetka nasproten vsaki izpremembi.

Kongresnica Mary T. Norton, načelnica zborničnega delavskega odbora, je sklicala sejo, ki se bo vršila sredi tekočega tedna. Po njenem mnenju bi predlagane izpremembe odvele Wagnerjevo postavo vso moč in veljavo. Odbor bo prošila, naj navede, ne ukrene, dokler ne predloži Mr. Smith končnega poročila.

Splošna želja kongresnikov, naj bo sedanji kongres zaradi predsedniške volilne kampanje čimprej odgojen, bo odločilnega pomena v borbi za NLRB. Nasprotniki Smithove predloge bodo skušali akcijo čimdalje zavleči.

TAJNI BOGATAŠ.

V Nitri na Slovaškem je umrl trafikant Jankovič, ki so ga smatrali vsi za reveža. Imel je malo prodajalno v stranski ulici, kamor se je izgubilo le malo ljudi. O njem so pripovedovali, da živi samo od kroznika tople juhe na dan. Po njegovi smrti pa se je pojavila v neki banki starejša

ženska, ki je predložila hranilno knjižico na njegovo ime. Glasila se je na 700,000 slovaških kron. Ženska je zahtevala, naj ji denar izplačajo. Ugotovili so, da je bil trafikant res vložil skoro tri četrt milijona kron. Policija skuša zdaj ugotoviti, odkod mu je bil ta denar.

"Cable letter"

SE JE ČAS, DA VAŠA VELIKONOČNA POŠILJATEV DOSPE V DOMOVINO PRAVOČASNO ZA PRAZNIKE, AKO SE POSLUŽITE "CABLE LETTER".

Pristojbina je \$1.—.

Potniški Oddelek "Glasa Naroda"

216 W. 18th Street New York City

Iz Jugoslavije

Ljubezenski roman v ubožnici.

V beograjski ubožnici se je med 68-letnim popolnoma oslepelim Ljubomirovom Nikoličem in tri leta mlajšo Marijo Pesut razvila ljubezen, ki pa ni privedla pred oltar, ampak pred sodišče. Oba sta živela v nekalenem prijateljstvu, dokler ni nekega dne Ljubomir svoji prijateljici zapupal, da mu je umrl sorodnik in mu zapustil 10,000 din. V stari ženi je oživel pohlep. Toliko časa se je prilizovala starenju Ljubomiru, da ji je izročil denar, ki naj bi ga na njegovo ime naložila v hranilnici. Pesutova je denar res naložila, ampak na svoje ime. Misli je, da goljufija ne do prišla na dan. Čica Ljuba je pa prišel na goljufijo in je svojo prijateljico ovadil. Te dni je stala Marija Pesutova pred sodnikom. Seveda je trdila, da ji je Ljuba denar podaril. Čica Ljuba pa je odločno izjavila, da to ni res. Pesutova je bila obsojena na tri mesece zapor in mora Ljubi vrniti denar.

Na vsak način jo je hotel za ženo.

Mlad kmet Cvetan Petrovič iz vasi Ivena pri Prilepu je napadel mlado dekle na paši in jo hotel odvesti, da bi se poročil z njo. Lepa deklica pa se je obupno postavila v bran, nakar se je Cvetan tako razgrel, da jo je s palico večkrat udaril po glavi. Dekle bi gotovo podleglo če ne bi k sreči prišel mimo kmet, ki je priiskočil dekletu na pomoč in pregnal Cvetana. Zaradi poskušene ugrabitve je bil te dni Cvetan pred okrožnim sodiščem v Prilepu obsojen na 700 din globe.

Zverinski oče.

Od svoje žene ločeni kmet Milisav Andjelković je svoje ga osemletnega sina za prazen nič pretepal večkrat do krvi. Sosedje so pogosto slišali vpitje mučenega otroka. Nekega dne so kmeta ovadili pri orožnikih. Ko so se orožniki podali k Andjelkovićevi hiši, so našli otroka, ki je krvave iz številnih ran, nezavestnega ležati v snegu pred hišo. Nesrečnega otroka so spravili v bolnišnico, zverinskega očeta pa so zaprli.

IŠČE SE

GEORGE PANJAN. Za njega bi rada izvedela Mary Stariba. Imam mu sporočiti zelo važne stvari iz stare domovine. Naj se nemudoma oglasi. Če pa kateri rojak zna za njega, prosim, da mu to sporoči. MRS. MARY STARIBA, P. O. Box 187, Library, Pa.

PESMARICA

"Glasbene Matice"

Uredil dr. Josip Cerin

Stane samo \$2.—

To je najboljša zbirka slovenskih pesmi za moški zbor. Pesmarica vsebuje 103 pesmi. — Dobite jo v Knjigarni Slovene Publishing Co., 216 W. 18th Street, New York, N. Y.

Ilklim zanimanjem pričakujejo kaj bo prinesla na dan nova preiskava.

Namesto da bi dobil ženo, je izgubil življenje.

V Kozareu pri Prijedoru je mislo do družinskega boja, v katerem je podleget 40-letni Muharem Jakupović, ki ga je s tremi strelji iz samokresa ubil njegov tast Kalhar Blažević. Kakor je izpovedal v bolnišnici pred svojo smrtjo Jakupović, je njegova žena pobegla od njega in šla k svojim staršem v Kozarac. Jakupović je te dni šel v Kozarac k Blaževićem po ženo. Ko je prišel pred hišo, so začeli vanj metati polena in kamenje. Pri tem sta sodelovali poleg Blaževića tudi njegova žena in hči. Jakupović jih je prosil, naj odnehaio, v tem pa je začel bežati. Blažević pa je potegnil samokres in trikrat ustrelil. Z veliko težavo se mu je posrečilo priti do hiše njegove sestre, odkoder so ga prepeljali v bolnišnico v Banjaluko, kjer je kmalu umrl. Pred smrtjo je imel še toliko moči, da je podal svojo izjavo preiskovalnemu sodniku.

Malomarna mati obsojena na 10 mesecev zapor.

V Dolgovaških goricah pri Dolnji Lendavi je posestnica Marija Reher pustila doma 8-letno hčerko Roziko in 6-letno Štefco ter odšla na delo. Otroka sta si sama skuhala mleko, ker sta bila lačna. Rozika

Peter Zgaga

NEPOJMLJIVO

Povedal vam bom par prikrito s črnimi oblaki. Par ni-merov, ki se mi zde nerazre-šljivi in nepojmljivi.

Marsikatero vroče popoldne ali večer sem se z Opčin ozir-ral na Tržaški zaliv. Sonce je z vsa silo pripekalo, na nebu ni bilo niti najmanjšega oblaka.

Zaliv je bil poln ribiških jad-ric in čolnov. Nepozaben pri-zor: vsako jadro drugačne bar-ve: rdeče, belo, rmenno, zeleno, višnjevo, kakor raznobarna cvetke na temnozeleni trati. Zdelo se je, da jadrnice ne-prenehno stoje in čakajo. Iz-nenada pa, kakor bi vsekal med nje, kot da bi se spuščal jastreb nad jato jerebije. Vse so začele plašno drveti proti obrežju. In ko se je zadnja bli-žala obali, je bilo nebo že po-

nut ka-neje grom, blisk in tresk.

Kdo jim je dal znamenje za umik?

V Ratečah na Gorénj-kem sem spoznal starega pastirja. Trideset ali še več poletij je preživel na planini pod nedo-stopno Ponco. Vsaka sklica mu je bila znana in natančno je poznal število gam-sov, ki so vsako jutro hodili v Planico pit Savo Planinko.

In še nekaj je vedel. Oh vsa-čem ča-u, podnevi in ponoči je lahko povedal, koliko je u-ra. Ne samo v jasnih nočeh in solnčnih dnevih, pač pa tudi v oblačnem in meglenem vreme-nu.

— Tone, za frakelj zganja vam damo, če poveste, koliko je ura.

V vse štiri plati se je obrnil in povohal v zrak, nato pa na-glo povedal: — Deset minut manjka do enajstih — ali koli-kor je že pač bilo.

Če je naša nra drugače kazja-la, je pač kazala narobe.

Rudniški paznik Gostiša v mojem rodnem kraju, je preži-vel polovico svojega dolgega življenja v rudniku. Imel je štiri razrede ljudske šole. No-bene rudarske učilnice ni vi-del znotraj in se ni nikdar in-žinirstva učil. Geologija — bank o zemeljskih skladih, ru-dah in kovinah — mu je bil spanska vas.

Inžinirji so računali in raču-nali, risali in ngibali in se sled-njič odločili: — V to in to smer bomo kopali.

Toda prej so, neoziraje se na račune, geološke tabele, in-strumente in drugo ropotijo, vprašali starega Gostiša za svet.

Če je on rekel: — Da! — so naleteli na rudo, če je on odkl-mal, so rili le v ilovico in kam-en, o rudi pa nobenega sledu.

Najbolj prometna točka na svetu je menda vogal Broad-way in 42. ceste v New Yorku. Tam mino gre vsak dan stotisoče ljudi. Vsak po svojih opravkih. Če se kar iznenada dež ulije, sleherni pričara od-nekod dežnik. Deset minut prej nisi videl nikogar z dežnikom v rokah. In ko posije sonce, dežniki neznankam izginejo.

Moj prijatelj, urednik nekega hrvatskega lista, mi je pri-povedoval:

Z menoj je delal kakšnih pet-najst let Italijan, Hrvaščine ni znal, kvečjemu kakšno hrvatsko kletvino. Govorili sva an-gleško. Stavil je po rokopisu politične vesti, uredniške član-ke in povesti. O vsebini tiste-ga, kar je stavil, ni imel niti pojma.

V dolgih letih je pa spoznal stroj in sestav hrvatskega je-zika. Nema lokrat je prišel k meni s hrvatskim rokopišom rekoč:

— Zdi se mi, da v tem stav-ku nekaj manjka.

Pogledal sem in se prepri-čal, da sem v naglici res izpu-stil to ali ono besedo.

— Toda kaj manjka? — sem poizvedoval. — Ne vem, — je odvrnil, — ali prisegel bi, da je nekaj narobe.

Vpisal sem izpuščeno besedo. Pokimal je: — Zdal je pa prav. Da, tako mora biti.

Pomena izpuščene besede ni vedel, smisla stavka ni poznal in mu ni bilo znano, če stari razpravo o negi rož ali članek o nsodi hrvattstva.

Prva, najstarejša, največja in najbogatejša slovenska katoliška podpora organizacija v Združenih Državah Ameriških, je:

KRANJSKO-SLOVENSKA KATOLIŠKA JEDNOTA

Ustanovljena 2. aprila 1894., inkorporirana 12. januarja 1898 v državi Illinois, s sedežem v mestu Joliet, Illinois

POSUJE ŽE 45. LETO

Glavni urad v lastnem domu: 508 No. Chicago St., Joliet, Illinois.

SKUPNO PREMOŽENJE ZNAŠA NAD \$4,500,000

SOLVENTNOST K. S. K. JEDNOTE ZNAŠA 119.80%

K. S. K. Jednota ima nad 35,000 članov in članice v odralem in mladinskem oddelku.

SKUPNO ŠTEVILO KRAJEVNIH DRUTEV 182

SKUPNIH PODPOR JE K. S. K. JEDNOTA IZPLAČALA TEKOM SVOJEGA 46-LETNEGA OBSTANKA OKROG \$7,000,000

GESLO K. S. K. JEDNOTE JE: "VSE ZA VERO, DOM IN NAZOD"

Če se hočeš zavarovati pri dobri, pošten in solventni podporni organizaciji, zavaruj se pri Kranjsko-Slovenski Katoliški Jednoti, kjer se lahko zavaruješ za smrtnino, razne poškodbe, operacije, proti bo- leni in onemoglosti.

K. S. K. Jednota sprejema v svojo srečo člane in članice od 16. do 60. leta; otroke pa takoj po rojstvu in do 16. leta. Zavaruješ se lahko od \$250 do \$5000 posmrtnine.

V Mladinskem oddelku K. S. K. J. se otroci lahko zavarujejo v razredu "A" ali "B." Mesečni prispevek v mladinski oddetek je zelo nizek, samo 15c za razred "A" in 30c za razred "B" in ostane stalen, dasi zavarovalnina z vsakim dnem narašča. V slučaju smrti otro- ka zavarovanega v razredu "A" se plača do \$450.00 in zavarovanega v razredu "B" se plača do \$1000.00 posmrtnine.

BOLNIŠKA PODPORA:

Zavaruješ se lahko za \$2.00; \$1.00 in 50c na dan ali \$5.00 na teden. Anestem primerne nizke.

K. S. K. Jednota nudi članstvu pet najmodernejših vrst zavarovanja.

Člani in članice nad 60 let stari lahko prejmejo prisiladajočo jina rezervno izplačano v gotovini

Nad 70 let stari člani in članice so prosti vseh nadaljnjih assementov.

Jednota ima svoj lasten list "Glasilo K. S. K. Jednote", ki ima- ja enkrat na teden v slovenskem in angleškem jeziku in katerega do- biva vsak član in članica.

Vsak Slovenec in Slovanka bi moral(a) biti zavarovan(a) pri K. S. K. Jednoti kot prvi materi vdov in sirot. Če se nisi član ali članica te močnega in bogate podporne organizacije, potrdi se in pri- stopi takoj.

V vsaki slovenski naselbini v združenih državah bi moralo biti društvo, spadajoče k K. S. K. Jednoti. Kjerkoli še nimate društva, spuščajte ga te katoliški podporni organizaciji, ustanovite ga: tve- ba je le osem oseb v starosti od 16. do 60. leta. — Za nadaljnja po- jasnila in navodila pišite na glavnega tajnika:

JOSIP ZALAR, 508 NO. CHICAGO STREET, JOLIET, ILLINOIS

Porocila iz raznih naselbin, kjer biva jo in delajo Slovenci

Za celo leto	\$6.00	Za pol leta	\$3.00
Za četrť leta	\$1.50		

Kratka Dnevna Zgodba

TILDA KRIEŠI:

ROKE

Bilo je v Ženevi, ob priliki ene prvih sej Lige narodov, ko se je diplomat starega plemiškega rodu blazno zaljubil mlado vdovo, ki je bila tudi iz take rodbine kot on.

Ta osem in dvajsetletni marki ni bil nikakšen novinec v ljubezni in je bil tudi v njen svoja čustva razpredelili. Določeno se je zavedal, da se v to vdovo ni zagledal zaradi njene izredne lepote, marveč zaradi njenih rok, ki se je vanje na prvi pogled zaljubil. Zakaj se nikdar prej ni bil videl takšnih izrazito živih rok, ki so bile kot alabaster in so imele dolge, ozke prste. Kadarkoli jih je pogledal, je občutil, kakor bi se bil v njih sam Bog razodel kot kipar, ko jih je bil stvaril, saj jih nobena ženska domišljija ni mogla bolj dovršeno izoblikovati. In ker je bil marki že od nekdaj zaverovan v proučevanju rok in jih je že zmeraj delil na prijetne in neprijetne, ne govoreče in brezizrazne, da celo na dobre in hudobne roke, je bilo kar razumljivo, da ga je povsem prevzel čar teh rok in njihove lastnice.

Nekoč zvečer — takrat sta že nekaj tednov poznala drug drugega in se v najlepši skladnosti sporazumevala — sta šla v igralno dvorano in sta nekaj časa opazovala igre pri ruleti.

"Tudi jaz bi igrala," je mahoma vzkliknila Elizabeta, in čeprav se njemu njena želja ni zdela čudna, mu je vendar nekaj zoprnega spolzelo v dušo, in kakor da bi ga obšla slutnja o nekakšnih hudih posledicah. A še preden je utegnil kaj odgovoriti, je Elizabeta že kupila igralne znamke za vsoto ki so se ji zaradi višine za vso moč zbudili in je brez premisleka stavila na prvo številko. Koj na to je bila že v igri.

Marki je nekaj časa razdvojen obstal pri njej. Že je hotel oditi in opazovati pri drugi mizi drugo igro, ki ga je bolj zanimala kot ruleta, pa ga je nagovoril znanec in se nekaj časa razgovarjal z njim. Ko se je slednji poslovil od njega, je marki poiskal Elizabeto in je videl, da je tako zatopljena v igro, da je neopazno obstal za njo, ker ji ni hotel motiti njene zabave. Zamaknil se je v njen lep obraz, čigar živahno beganje potez mu je povedalo, ali dobiva, ali izgublja, ne da bi mu bilo treba pogledati na mizo.

Potem pa se mu je pogled povesil na njene roke in tedaj — se je nekaj v njem spremenilo v led. Te nad vse ljubljene roke, ki je mislil, da mu je njih izraz do najmanjšega drobnega znan, so tuje roke, roke, ki jih brez dvoma še ni videl. Vprav tisti hip, ko se je njegov pogled povesil na nje, se postavilo pokoncu kakor zverine, ki so pripravljene za nasak — tako so pohlepe in grablje — in koj nato — kupir pravkar zaključil številko — se razklenjejo, desnica oblatno potrkra po mizi, čes, da njej pripada tisti denar. Koj ji denar s paličico porinejo, te-

daj se iztegnejo prsti, ki se zazdijo brezkončni, ki so videti kakor dolge lovke pajka, in potegnejo denar k sebi pa s tako kretinjo, ki se mu zastudi zaradi pohlepa po denarju.

Markija obide tak gnus, da začuti, kako mu izstopi mrzel pot iz vseh znojnic. Bog nebeški! Le kje je imel doslej svoje oči? Le kako je mogel ljubiti in ljubkovati roke, ki izražajo v taki nesramnosti najnižjo grabeljivost? Tako pač tat pograbi svoj plen, tako krempljasto se prsti zasadijo v svojo žrtev — torej takšna je ženska, katero je še pravkar ljubil? Zakaj v tem hipu spoznanja, pa čeprav bi bilo samo domnevno, se sesuje v njem svet čuvstev in čiščenja. Mogoče more kdo, ki je sam zmožen strasti brez dna, ki je sam kdaj doživel tak višek čustev, nekako zaslutiti strahoto, ki se dovrši v duši še pravkar ljubečega človeka.

Pa bodi kakor že — samo eno je še v njem, da je planil proč, in le še toliko ima moči, da se Elizabeti oprostí zaradi hipne slabosti in jo p prosi, naj ga ne spremlja. Zakaj, ko zagleda njene angelske sinje oči, bi se dal skoraj spet premotiti, če bi s silo ne pogledal proč in se ne bi ozrl na njene roke — nato plane v noč ob sedenece. Šele v svoji sobi se nekako zave in tako mu je, kakor bi mu pravkar najdražje, kar ima, položili v grob, kakor da je v njem nekaj umrlo, kar ne more nikoli več oživetí.

Spočetka se mu zdi popolnoma nejasno, kaj naj zdaj počne. A ko je nekaj sekund sedel na robu postelje, vas prevzel od topega in brezdanjega obupa in si je stokrat dejal, da je norec, ki se da preslepiti od varljivih dozdevkov, saj, kaj se je pa prav za prav zgodilo — in ali se je sploh kaj zgodilo? — se mu mahoma zazdi, da je najboljšje, če drugo jutro odpotuje iz Ženeve in se pisмено oprostí Elizabeti. Kakor hipnotiziran človek, ki ga naganja ena sama misel, izvede svoj hipni sklep, in zarana zjutraj je že v vlaku za v Pariz.

Minilo je nekaj tednov po tem prenatrpanem odpotovanju, in vendar ni minila ura, da bi ne bilo markija preganjalo večno isto vprašanje, ali ni prizadejal krivice ženski, ki jo je bil ljubil kot še nobene in ali ni pokončal svojega življenja zaradi same domišljije? Če si je v duhu predstavljaj njen angelski obraz, se mu je zazdelo nemogoče, da je ta obraz Madone last ženske, ki so bile njene tudi tiste roke, katere so mu razodele nekaj zločinskega, čeprav so bile le ne kakor roke Gottovih angelov.

In večkrat ponoči, ko je napol v sanjah obupno zahrepenel po njej, je nenadoma začutil, kako se mu bližajo dolgi skrivljeni, pajku slični prsti, tako da je planil kvišku. Po dnevi ga je pekla vest, češ da je storil krivico, ki je ni moči popraviti, sam sebi in človeku, katerega ni videl nikdar drug-

gače ko v dobroti. Čez več let nato so se mu zdeli tisti dnevi v Ženevi nekaj najlepšega, karkoli je sploh mogel doživeti. Večkrat je tudi skušal, da bi se z Elizabeto pobotal. Vendar ni dobil nobenega odgovora na svoja pisma in sprevidel je, da je to žensko preveč užalil in da mu ni mogla nikoli odpustiti. Ko je pa njegovo poslednje pismo prišlo nazaj nedostavljeno, se je moral sprijazniti s tem, da je zanj izginila in da je bilo nje no bistvo zanj skrivnost, katere uganka mu je do konca dni grenila življenje.

Mogoče je bil rešen trpljenja, če bi bil slutil, da se je čez pičlo leto po njegovem begu iz Ženeve vršil v tuji državi proces, ki je v zasebnih krogih vzbujal velikansko pozornost. Gospa iz najodličnejše družbe je svojo staro teto tako dolgo davila z rokami za vrat, dokler ni ta v smrtni grozi podpisala oporoko njej v prid. Proces se je vršil za zaprtimi vrati, in ime zločinke ni prišlo v javnost. Toda ko je obdolženka stopila v sodno dvorano, se je sodnik tako zmedel, da je preteklo nekaj sekund, preden je sploh mogel spregovoriti.

GOVOR IZ ROKE.

Mnogi ljudje imajo navado, da podkrepljajo s kretinami rok to, kar pripovedujejo. Ali je to samo razvada, ki se da z dobro voljo odpraviti, ali pa je v tem kaj globljega smisla?

Skoraj se zdi, da je zadnje resnica. Neki ruski učenjak je opazoval namreč sledeče:

Če je nekemu, ki je bil navačen uporabljati pri govorjenju roke, velel, naj drži roke popolnoma mirno, je moč izgubil svojo zgovornost. Naj si je poskusna oseba prej še tako gladko in prosto goverila, je ti nenadno ni bilo več mogoče. Postala je negotova, začela je celo ječljati. Šele tedaj, če je smela z rokami spet gibati, je premagala te ovire. Med gibanjem rok in gibanjem jezika je torej po vsej priliki neka skrivna zveza.

Denarne pošiljatve

Denarna nakazila izvršujemo točno in zanesljivo po dnevnem kurzu.

V ITALIJO

\$ 5.90		Lir 100
11.50		" 200
17.00		" 300
28.00		" 500
55.00		" 1000

KER SE CENE SEDAJ HITRO MENJAJO SO NAVEDENE CENE PODVRŽENE PREMENAM GORI ALI DOLI

NUJNA NAKAZILA IZVEŠUJEMO PO CABLE LETTER ZA PRISTOJBINO SL-

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY (TRAVEL BUREAU) 216 W. 18th ST. NEW YORK

Mi in naši otroci

(Ta je eden izmed člankov, pripravljenih od FLIS, ki razpravljajo o nekaterih problemih, ki nastajajo med tujerodnimi roditelji in njihovimi tukaj rojenimi otroki. Ako hočete komentirati ali vprašati kaj v zvezi s temi članki, pišite na S.L.L.S. — Parent, 222 Fourth Avenue, New York, N. Y. Ako le mogoče, naj bodo pisma v angleščini.)

DVA SVETA.

Ko ste prišli v Ameriko, ste bržkone želi živeti med svoje rojake in ste pristopili k njihovim društvom. Mi vsi se bolj ugodno čutimo med svojci.

Ko smo dorasli, so običajni naziranja našega ljudstva postali takorekoč del našega bitja kakor naše roke in noge.

Mi smo zadovoljni le, ako jedemo gotove jedi, se zabavamo in Boga častimo po svojih običajih, proslavljamo življenjske dogodke, kot poroko, rojstvo in smrt, po svojih starih navadah in sploh ako moremo tako živeti, da one stvari, ki se nam zdijo važne, uživajo primerno spoštovanje.

Potem prihajajo otroci, ki rastejo v drugačnem svetu s svojimi lastnimi idejami. Dostikrat ne vstopajo v naše organizacije, ne čitajo naših časopisov, se ne ravna po naših običajih in imajo drugačne ideje. Tako imamo v sami isti družini, med ljudmi iste krvi, dva sveta; kaj je nam storiti?

Odgovor ni lahek. Rešiti moremo ta problem le, ako smo kot starši pripravljeni gledati globoko v svoja lastna čustva in naziranja, da vidimo jasno svojo ljubezen do svojih otrok. To nam bo pomagalo. Razmislimo ta problem in po- glejmo v nekatere njegove dele.

Mnogi roditelji, ki so prišli v to deželo, ko ni o bili več mladi, imajo težave z učenjem angleščine. Otroci na drugi strani dostikrat ne razumejo, niti ne govorijo dobro jezik starega kraja. Kjer je temu tako, pomenja, da starši in otroci imajo težave v medsebojnem razumevanju. In brez razumevanja nič dobrega ne more biti. Iz tega stališča vprašanje jezika postaja jako važno.

Recimo, da bi rekli svojim otrokom: "Mi zares ne moremo govoriti med seboj. Vi ne razumevate, kar jaz pravim, jaz pa ne razumem, kar pravite vi. To je slabo in ne more iti tako naprej. Jaz se bom potrudil naučiti se angleščine, pa bom pohajal državljansko šolo. Ali se boste tudi vi potrudili naučiti se jezika vaših pradedov? Jako lep je in boste toliko na boljšem, ako ga poznate."

Morda to ne bo šlo, pa se boste zmišlili nečesa boljšega. Upam, da boste o tem premišljali in da, karkoli storite, bo v duhu dobrohotnosti.

Ako naši otroci ne marajo za načine in ideje starega kraja, dajmo spoznati zakaj. Ali smo mi sami zares storili najboljše, da jih napravimo interesantne za svoje otroke? Ako je to težko storiti, morda poznamo nekoga, ki zna kaj lepšega povedati o starem kraju. Morda ima kak muzej ali razstava nekaj zanimivega pokazati o starem kraju. Morda znate za druge umestne načine. Pa je tudi važno za vas, da pokažete resnično zanimanje za Ameriko, ki je sedaj naša domovina in bo vedno naša naših otrok. Stari svet je za nami, Amerika s svojimi veli-

NAROČITE SLOVENSKO - AMERIKANSKI KOLEDAR ZA 1940. — 160 STRANI ZANIMIVOSTI, STANE VAS SAMO 50 CENTOV. — V Združenih državah lahko pošljete znamke po 2 oz. po 3 cente.

kimi prednostmi in hibami pa je tu sedaj in v bodočnosti. Naši otroci morajo občutiti, da smo mi del te dežele. Brez dvomno, vaša narodnost je dala mnogo Ameriki. Ali znate kaj? Ako ne znate, se izplača najti to in reči o tem vašim otrokom.

Mnogo drugih stvari ima to vprašanje, ali tu ni mesta govoriti o njih. Nekateri izmed naših otrok se morda poročijo v drugo narodnost. Nekateri si nadevajo drugo ime in tako dalje. Morda je najboljšje končati s tem. Ljudje, ki so med seboj ločeni vsled nesporazumljenja, se navadno vzajemno ne približujejo, ako ni volje za to z obeh strani. Ljubezen in spoštovanje nam ne pride od naših otrok, ako mi sami ga ne pokažemo z naše strani. Ako imate v tem pogledu kakor težkoče, prosim, pišite mi o tem. Kadarkoli naj bo težkoče, je vedno nekaj, kar se da storiti.

Novi Veliki Zemljevid

Posebna Cena \$2.75

ZA V KANADO \$3.—

Zbirka novih zemljevidov, čije sestava velja \$300,000.—, kaže svet, kakoršen je danes in Vam pomaga razumevati zgodovinske poteze diktatorstev in demokracij.

Posebne zanimivosti

TABELE: Potovanja odkritij in raziskovanj. Sončni sestav. Velikosti in globočina morja in jezer. Največja jezera in otoki. Najdaljše reke in prekop. Najvišje gore — najvišji slapovi. Razdalja zračnih prog med mesti.

DIAGRAMI: Predeli zemlje. Značaj krajev na zemlji. Poglavitne vere na svetu. Seznam ver v Združenih državah.

HAMMOND'S NEW ERA ATLAS OF THE WORLD

48 STRANI ZEMLJEVIDOV TUJIH DEŽEL

48 STRANI ZEMLJEVIDOV DRŽAV

ZEMLJEVID VSAKE KANADSKE PROVINCE

VSİ ZEMLJEVIDI V BARVAH

ZAZNAMOVANIH JE NAD 35,000 KRAJEV

Skupaj 160 strani

Naročite pri:

Slovenic Publishing Company 216 West 18th Street New York City

VEZAVA TRPEŽNA IN UMETNIŠKO IZDELANA

SESTAVLJEN S POSEBNIM OZIROM NA SEDANJI POLITIČNI POLOŽAJ

VELIKOST KNJIGE 9½ x 12 in.

Z VSAKIM NAROČILOM POSLJEMO BREZPLACNO

KNJIGO

NAŠI KRAJI

ki vsebuje 87 SLIK v bakrotiskju na finem papirju.

V ČETRTEK, DNE 14. MARCA

bomo začeli objavljati roman

Planinski Kralj

delo slovitega pisatelja L. Ganghoferja.

NE ZAMUDITE NOBENE ŠTEVILKE